

**Μαρία Γ. Σπαθή**  
**Βιογραφικό Σημείωμα**

**ΣΠΟΥΔΕΣ**

---

- ΙΟΥΝ 2005     Διδακτορική διατριβή στην Κλασική Αρχαιολογία, Bayerische Julius-Maximilians-Universität Würzburg, Θέμα: *Studien zur Koroplastik Äginas* (απονεμήθηκε το 2006, αξιολόγηση: magna cum laude)
- ΜΑΙΟΣ 2001     Πτυχίο Αρχαιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας (λίαν καλώς)

**ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ/ΧΟΡΗΓΙΕΣ**

---

- 2024             *Margo Tytus Visiting Fellowship*, Department of Classics, University of Cincinnati
- 2023             *Barbro Osher Jubilee Scholarship*, The Royal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities
- 2023             *Seeger Center for Hellenic Studies*, Visiting Research Fellow, Princeton University  
<https://hellenic.princeton.edu/people/maria-spathi>
- 2022/23          Early Career Fellowship in Material Culture, Center for Hellenic Studies, Harvard University
- 2020             Project Grant for the Conference "Apotropaia and Phylakteria. Confronting Evil in Ancient Greece", *Enboms Donation*, *Kungliga Vitterhetsakademien*
- 2018             Project Grant for the excavation of the sanctuary of Artemis Limnatis at Messene, *CRC1266 Scales of Transformation*, sub-project E3 "The Hellenistic sanctuary as a perception and action context" (σε συνεργασία με τον Stefan Feuser)
- 2018             Research Grant *Professorinnenprogramm II des Bundes und der Länder Universität Rostock*
- 2004/5             Dissertation Fellowship, *HWP-Programm „Chancengleichheit für Frauen in Forschung und Lehre“*
- 2001/2             Dissertation Fellowship, *Bayerisches Staatsministerium für Unterricht, Kultus, Wissenschaft*

und Kunst

## ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

---

- *The terracotta figurines from the House of Hermes*, The Molyvoti, Thrace, Archaeological Project, Princeton University, 2024-
- *The masks from the Samian Heraion*, Barbro Osher Jubilee Scholarship, 2023-
- *The Sanctuary of Artemis Limnatis in ancient Messene, Peloponnese*, Seeger Center for Hellenic Studies, Visiting Research Fellow, Princeton University, Material Culture Fellowship, Harvard University's Center for Hellenic Studies
- Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος «**Ανασκαφή στο ιερό της Άρτεμης Λιμνάτιδος στην Ιθώμη**» στο πλαίσιο της Ανασκαφής της Μεσσήνης, 2018 - 2022
- Μέλος του ερευνητικού πενταετούς προγράμματος «**Επιφανειακή έρευνα στην Άνω Μεσσηνία**», Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, 2020- σήμερα

## ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ

---

|                     |                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ιαν-Αυγ 2023        | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής                                                                                                                                        |
| Απρ-Αυγ 2020        | Scientific Associate, Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, Παράρτημα Αθηνών                                                                                                                                        |
| Οκτ 2018-Σεπ 2019   | Επικουρη καθηγήτρια, Heinrich-Schliemann-Institut der Universität Rostock                                                                                                                                        |
| Φεβ- Δεκ 2015       | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής, «Ανασκαφή Ρωμαϊκού Βαλανείου στη Φυλή»                                                                                                |
| Ιαν - Ιουλ 2014     | Scientific Associate, Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, Παράρτημα Βερολίνου (Departments in Amman and Jerusalem)                                                                                                |
| Μάιος 2011-Οκτ 2013 | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών, «Σωστικές επεμβάσεις στερέωσης ΝΑ πύργου αρχαίου φρουρίου Αιγοσθένων και ανασκαφικές εργασίες»                                                    |
| Νοεμ - Μάιος 2011   | Επιστημονικός συνεργάτης στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα: <i>Dress ID. Clothing and Identities. New Perspectives on textiles in the Roman Empire</i> , με θέμα: "Dress in Roman Grave Stelai from Greece and Asia Minor" |
| Σεπ - Δεκ 2010      | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ινστιτούτο Πελοποννησιακών Σπουδών, Τρίπολη                                                                                                               |
| Ιούλ-Δεκ 2009       | Νέο Μουσείο Ακροπόλεως                                                                                                                                                                                           |
| Σεπ 2009-Φεβ 2010   | Λέκτορας (407ΠΔ) στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης, Τμήμα Αρχαιολογίας                                                                                                                                                 |
| Αύγ - Δεκ 2008      | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής                                                                                                                                           |
| Μαρ 2006-Ιούλ 2009  | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Σπηλαιολογίας                                                                                                                                                         |

και Παλαιοανθρωπολογίας, Αθήνα

|                |                                                                                                               |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Σεπ - Δεκ 2005 | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Βοιωτίας                                               |
| Οκτ- Δεκ 2003  | Scientific Assistant, Bayerische Julius-Maximilians-Universität Würzburg, Institut für klassische Archäologie |
| Δεκ-Ιούλ 2000  | Αρχαιολόγος, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων, Πειραιώς και Νήσων                                    |

## ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΕΔΙΟΥ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

---

### ΕΛΛΑΔΑ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

- **Ανασκαφή Αρχαίας Μεσσήνης**, μέλος της ανασκαφής από το 1998, υπεύθυνη, μεταξύ 2006-2013, της ανασκαφής στο ιερό της Δήμητρας στην Ιθώμη, 2016- σήμερα, υπεύθυνη της ανασκαφής στο ιερό της Άρτεμης Λιμνάτιδος
- **Ανασκαφή Αρχαίας Σικυώνας** (με τον Γ. Λώλο), μέλος της ανασκαφικής ομάδας, 2016
- **Σπήλαιο Ανδρίτσαινας στην Αργολίδα**, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Σπηλαιολογίας και Παλαιοανθρωπολογίας, 2008
- **Σπήλαιο Νυμφών στη Λέχονα Κορινθίας**, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Σπηλαιολογίας και Παλαιοανθρωπολογίας, 2006
- **Επιφανειακή Έρευνα στην Κορινθία**, Σεμινάριο Ιστορικής Τοπογραφίας (υπεύθ. Γ. Πίκουλας) Ελληνική Επιγραφική Εταιρεία, 1998-2000

### ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

- **Ανασκαφή στο Καλαπόδι**, German Archaeological Institute, υπεύθυνη για τα ευρήματα, 2020
- **Βοιωτία**, Πυργί, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Βοιωτίας, 2005

### ΑΙΓΑΙΟ

- **Σπήλαιο Αντιπάρου**, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Σπηλαιολογίας και Παλαιοανθρωπολογίας

### ΑΤΤΙΚΗ

- **Φυλή**, Ύστερο ρωμαϊκό λουτρό, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Ανατολικής Αττικής, 2015
- **Φρούριο Αιγοσθένων**, Ανασκαφή και αναστήλωση, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών, 2011-2013
- **Σπήλαιο Νυμφών στο Σχιστό του Πειραιά**, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Σπηλαιολογίας και Παλαιοανθρωπολογίας, 2008
- **Ανασκαφή αρχαίων νεωσοίκων στο λιμάνι της Ζέας**, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων, 2000

### ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

- **Carlisle (Βόρεια Αγγλία)**, Ρωμαϊκό Βαλανείο, κοντά στο Τείχος του Αδριανού, Wardell Armstrong Archaeology, 2016

### ΙΣΡΑΗΛ

- **Παλαιά πόλη της Ιερουσαλήμ**, ανασκαφή κάτω από την εκκλησία του Σωτήρα (Redeemer), 2014

### ΙΟΡΔΑΝΙΑ

- **Γάδαρα**, ανασκαφή στο τείχος της αρχαίας πόλης, German Archaeological Institute, 2014

## ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

---

Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων  
 Ιερά και λατρείες της Πελοποννήσου  
 Ιερά και φυσικό περιβάλλον  
 Τελετουργικές πρακτικές στα ιερά  
 Μορφές με μάσκες στη λατρεία και τις τελετουργίες  
 Λατρείες στα σπήλαια  
 Ειδώλια-τυπολογία, χρονολόγηση, ερμηνεία  
 Κεραμική  
 Μικρογραφική κεραμική-ερμηνεία/χρήση  
 Αποτρόπαια και φυλακτήρια στην αρχαία Ελλάδα  
 Ρωμαϊκές επιτύμβιες στήλες

## ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ

---

- *Terracotta Figurines as Random or Deliberate Offerings. A Complex Context Revisited*, Session στο International Conference EAA 2023, Weaving Narratives, Belfast 30<sup>th</sup> Aug-2<sup>nd</sup> Sept **2023**
- *Apotropaia and Phylakteria. Confronting Evil in Ancient Greece*, International Conference, Athens, June 23-25, **2021**. Συνδιοργάνωση με τις J. Wallensten (Swedish Institute in Athens) και Μ. Χιδίρογλου (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο)
- *Sanctuaries and Cults of Messene. From pre-classical to the byzantine period*, International Archaeological Congress, Athens, 25 Oct **2014**. Συνδιοργάνωση με τον Κ. Ψαρουδάκη
- Σειρά ομιλιών στο Αμμάν της Ιορδανίας με τίτλο: *Archaeology of the Greater Petra and Beyond*, The German Protestant Institute of Archaeology in Jerusalem and the German Archaeological Institute in Amman (DEI, DAI). Συνδιοργάνωση με τις F. Kenkel, K. Bartl, **2014**.
- Poster exhibition, *With trowel and high-tech - German archaeological projects in Jordan*, Amman, DEIAHL and DAI, **2014**

## ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

---

*European Association of Archaeologists (EAA)*

*Association for Coroplastic Studies (ACoSt)*, <https://coroplasticstudies.univ-lille3.fr/aboutACOST.html>

## ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

---

Αγγλικά (άριστα, Certificate of Proficiency)  
Γερμανικά (άριστα, Julius-Maximilians-Universität Würzburg)  
Γαλλικά (καλά)  
Ιταλικά (ανάγνωση)  
Γεωπληροφορικά Συστήματα για αρχαιολογικές εφαρμογές (G.I.S. for archaeology)

## ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

---

### Μονογραφίες

1. *The sanctuary of Demeter on Mount Ithome in ancient Messene. Votive assemblages and ritual practices in the city during the Hellenistic and Roman periods* (προς δημοσίευση)
2. *Studien zur Koroplastik Aeginas*, Hamburg 2007.

### Επιμέλεια τόμων

3. M. Spathi, M. Chidioglou, J. Wallensten (επιμ.), *Apotropaia and Phylakteria. Confronting Evil in ancient Greece*, Oxford Archaeopress 2024.
4. Π. Θέμελης, Μ. Σπαθή, Κ. Ψαρουδάκης (επιμ.), *Ιερά και Λατρείες της Μεσσήνης. Από τα αρχαία στα βυζαντινά χρόνια*, Αθήνα 2017.

### Άρθρα

5. The miniature vessels from ancient Messene and their function as votives in the sanctuaries of the city (κατατέθηκε για τα πρακτικά του *Third International Scientific Meeting of the "Archaeological Work in the Peloponnese"*, Καλαμάτα 2-5 Ιουνίου, υπό δημοσίευση.
6. The interpretation of clay gorgoneion-roundels in sacred contexts. Evidence from the sanctuary of Artemis Limnatis in ancient Messene, στο *Apotropaia and Phylakteria. Confronting Evil in Ancient Greece*, Oxford 2024, 85-99.
7. The Sanctuary of Artemis Limnatis in ancient Messene: An overview of the finds assemblage, *CHS Research Bulletin* 11 (2023), <https://research-bulletin.chs.harvard.edu/2023/07/26/the-sanctuary-of-artemis-limnatis-in-ancient-messene-an-overview-of-the-finds-assemblage/>
8. What do terracotta figurines in a sacral context reveal? The case of the Aphaia sanctuary on the island of Aegina, *Journal of Greek Archaeology* 7 (2022), 213-232.
9. Ειδώλια με προσωπεία από σπήλαιο με λατρεία Νυμφών στη Κορινθία, *ΑΔ* 71-72 (2016-2017) Α' Μελέτες, 2020, 289-306.
10. Sanctuaries and Cults in the Peloponnese: New evidence for sanctuaries and sacral contexts, 2010-2020, *Archaeological Reports*, 2020, 145-159.

11. The Sanctuary of Artemis Limnatis in Messene: Natural Setting and Human Action, στο A. Haug-A. Muller (eds), *Hellenistic Architecture and Human Action: A case of reciprocal influence*, 2020, 25-39 (σε συνεργασία με τον S. Feuser).
12. The terracottas from the sanctuary of Artemis Limnatis at Messene, *Les Carnets de l'ACoSt* 20, 2020.
13. Representations of masked figures: a comparative study and an interpretative approach to their cult-use and meaning, στο G. Vavouranakis, K. Kopanias, Chr. Kanellopoulos (eds), *Popular religion and ritual in the east Mediterranean from the 3<sup>rd</sup> millennium BC to the 5<sup>th</sup> century AD*, Oxford, 2018, 143-155.
14. Τα αναθήματα σε ιερά της αρχαίας Μεσσήνης ως ένδειξη λατρευτικής ταυτότητας: η περίπτωση του ιερού της Ειλειθείας και των Κουρητών, στο Π. Θέμελης, Μ. Σπαθή, Κ. Ψαρουδάκης (επιμ.), *Ιερά και Λατρείες της Μεσσήνης. Από τα αρχαία στα βυζαντινά χρόνια* 2017, 55-92.
15. Representation of masked figures: a comparative study and an interpretative approach to their cult-use and meaning, *Les Carnets de l'ACoSt* 16, 2017.
16. The small finds from the archaeological excavation in 2010 underneath the church of the Redeemer in the old city of Jerusalem, *Zeitschrift des Deutschen Palästina-Vereins*, 2016, 26-62.
17. Votive terracottas in sanctuaries of ancient Messene. Recent finds and cult practices, in A. Muller, E. Lafli (eds), *Figurines de terre cuite en Méditerranée grecque et romaine, Vol. 2, Iconographie et contextes*, Lille, 2015, 437-448.
18. Die Ausgrabung unter der Erlöserkirche, 2010. Eine Zusammenfassung der Funde und Ergebnisse, *Gemeinde-Stiftungsjournal DEI* 2014, 36-39.
19. Die Kleidung der Figuren auf Grabstelen der römischen Zeit in Griechenland und Kleinasien, στο M. Tellenbach et al. (eds), *Die Macht der Toga. DressCode im Römischen Weltreich*, Sonderausstellung im Roemer-und Pelizaeus-Museum Hildesheim in Kooperation mit den Reiss-Engelhorn-Museen Mannheim, Regensburg, 2013, 110-114.
20. The cave of the Nymphs at Keratsini, Attica: A new location for the popular female cult of the classical period and some intriguing finds, στο Ε. Σιουμπάρα, Κ. Ψαρουδάκης, *Θεμέλιον. 24 Μελέτες για τον Δάσκαλο Πέτρο Θέμελη από τους μαθητές και τους συνεργάτες του*, Αθήνα 2013, 395-415.
21. Dress in Roman Grave Stelai from Greece and Asia Minor and Aspects of its social interpretation, in I. Tzachilli, E. Zimi (eds), *Textile and Dress in Greece and the Roman East: A technological and social approach*, Athens, 2012, 89-106.
22. Χειροποίητα ανθρωπόμορφα ειδώλια της αρχαϊκής περιόδου από την Αίγινα, *AAA* 40-41 (2007-2008) 2009, 155-168.

#### Μεταφράσεις

23. *Excavation underneath the church of the Redeemer*, Μετάφραση από τα γερμανικά και τα αγγλικά στα ελληνικά, Jerusalem 2014

24. *Schrift, Sprache, Bild und Klang. Entwicklungsstufen der Schrift von der Antike bis in die Neuzeit*, Μετάφραση από τα γερμανικά στα ελληνικά, Würzburg, Athens, 2002

#### ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

---

*The “long road” to the identification of the worshipped deity-The case of the Sanctuary of Demeter on Mount Ithome in ancient Messene*. Workshop, Seeger Center for Hellenic Studies, Princeton University, 9. Nov., **2023**

*The different (?) faces of the messenian Artemis*, International Conference „The many faces of the Greek goddess Artemis. Bringing together literary, epigraphic and archaeological evidence”, University of Groningen (Netherlands) 6-8 Sept, **2023**

*Τα προσώπεια στις τελετουργίες του αρχαίου ελληνικού κόσμου*, Κύκλος Διαλέξεων Ελεύθερου Πανεπιστημίου Δήμου Κηφισιάς, 26 Ιανουαρίου, **2023**

*Who was the deity worshiped? Revisiting a Sanctuary on Messenian Mount Ithome*, The Athens Greek Religion Seminar, Jan. 18, **2022**, The Swedish Institute at Athens

*Clay gorgoneion-roundels. Evidence for a newly defined group of votive offerings in an apotropaic/prophylactic context*. Apotropaia and Phylakteria. Confronting Evil in Ancient Greece, International Conference, Αθήνα, Ιούνιος 23-25 **2021**

*Τα μικρογραφικά αγγεία από την αρχαία Μεσσήνη και η σημασία της εύρεσης τους στα ιερά της πόλης*, Το αρχαιολογικό έργο στην Πελοπόννησο, Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση, 3<sup>ο</sup> ΑΕΠΕΛ, Καλαμάτα 2-5 Ιουνίου **2021**

*Τα ιερά στην Ιθώμη της αρχαίας Μεσσήνης*, Δι-εργασίες. Σειρά ομιλιών για την αρχαιολογική έρευνα, Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων «Ηώς», Νοέμβριος **2019**

*The ritual significance of miniature vessels in ancient Greece*, Session: Small and complex. New anthropological and archaeological perspectives on Miniaturization, Networking, EAA, 26-30 Αυγούστου, **2020**

*The votive offerings from the sanctuaries of ancient Messene and their value in terms of religious, political and economic significance*, Archaeology and Economy of the Classical World, 19th International Congress of Classical Archaeology, 22nd-26th May, Cologne/Bonn **2018**

*The sanctuary of Demeter in Messene and the surrounding sacral area*, Διάλεξη στα γερμανικά στο Πανεπιστήμιο του Rostock, Heinrich-Schliemann Institute, Φεβρουάριος **2018**

*The sanctuary of Eileithyia and the Kouretes on Mount Ithome*, Ιερά και Λατρείες της Μεσσήνης. Από τα αρχαία στα βυζαντινά χρόνια, Διεθνές Συνέδριο, Αθήνα, 25 Οκτωβρίου **2014**

*Natur, Kult und Politik in der griechischen Welt: eine wechselseitige Beziehung*, Keynote speaker in, Natur, Kult und Politik in der griechischen Welt: eine wechselseitige Beziehung im 4. Wissenschaftliches Netzwerk der Abteilung Istanbul des DAI (German Archaeological Institute in Istanbul) **2015**

*Representation of masked figures: a comparative study and an interpretative approach to their cult-use and meaning*, Popular religion and ritual in the east Mediterranean from the 3rd millennium BC to the 5th, c. AD, International Conference, National and Kapodistrian University of Athens, Αθήνα, 10-11 Δεκεμβρίου **2013**

*Ειδώλια με προσωπίο από σπήλαιο με λατρεία Νυμφών στη Κορινθία, Το αρχαιολογικό έργο στην Πελοπόννησο, Διεθνές Συνέδριο, 1<sup>ο</sup> ΑΕΠΕΛ, Τρίτολη, 7-11 Νοεμβρίου **2012***

*The sanctuary of Eileithyia and the Kouretes in Ancient Ithome: Thoughts on the Natural Surroundings and the Neighboring Sanctuaries of Artemis Limnatis and Laphria and Zeus Ithomatas, Sacred Landscapes in the Peloponnese, 3rd CSPA International Conference, University of Nottingham, Σπάρτη, 30 Μαρτίου – 1 Απριλίου **2012***

*The Dress of figures depicted on Grave Stelai during the Roman Period in Greece and Asia Minor, Technical and Social Aspects of Roman Dress, Διεθνές Συμπόσιο, Καλαμάτα 18 Μαρτίου **2011***

*The Keratsini Cave at historical times, Archaeology in Greek Caves: Recent Developments, Colloquium in the Irish Institute at Athens, 24. Μάιος **2008***

*The coroplastic production on the island of Aegina, Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών (DAI), Νοέμβριος **2008***

*Κοροπλαστική παραγωγή στην Αίγινα, 2. International Congress for History and Archaeology in Saronikos, Μέθανα, 30 Ιουνίου - 2 Ιουλίου **2006***